
ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

ОТРИМАНО:

20 Березня 2026

ПРИЙНЯТО:

26 Квітня 2026

ВИПУСК:

31 Травня 2026

© CC BY 4.0

УДК 658.1

DOI 10.26661/2522-1566/2026-2/36-03

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ В США

Білоусов О.Ю.*

кандидат технічних наук

ORCID 0009-0005-1287-2417

* *Email автора для листування: bilousov-o@ukr.net*

Анотація. Дослідження присвячене глибокому аналізу стратегічного управління фінансовою безпекою підприємств у контексті економічної невизначеності, що спостерігається у Сполучених Штатах. Актуальність теми зумовлена високим рівнем економічних ризиків, що виникають внаслідок динамічних ринкових змін, коливань валютних курсів та політичних чинників, які впливають на стабільність підприємств в умовах економічної нестабільності. У цьому контексті теоретичною та прикладнією основою дослідження слугує підхід О. Ліхоти, що дозволяє інтегрувати оцінку фінансової безпеки з процесом прийняття стратегічних управлінських рішень, що є критично важливим для забезпечення ефективного функціонування підприємств. У дослідженні використовується комплекс методів фінансового аналізу, стратегічного планування та оцінки ризиків, включаючи аналітичні та статистичні інструменти, що дають комплексну картину фінансового стану підприємств. Дослідження підтвердило ефективність комплексної стратегії управління фінансовою безпекою, що включає оцінку фінансового стану підприємств, аналіз загроз та вибір превентивних, коригувальних та адаптивних стратегій реагування на потенційні ризики. Використання такого підходу дає змогу значно покращити здатність підприємства до адаптації до мінливих ринкових умов, базувати управлінські рішення на надійних даних та забезпечити довгострокову фінансову стабільність. Результати дослідження мають значне практичне значення для керівників, фінансових аналітиків та власників бізнесу, оскільки надають можливість систематично управляти фінансовими ризиками, інтегрувати аналітичні дані в процес прийняття рішень та забезпечити ефективну адаптацію бізнесу до економічної невизначеності, що, у свою чергу, сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств на ринку.

Ключові слова: стратегічне управління, фінансова безпека, економічна невизначеність, оцінка ризиків, адаптивність підприємства, США.

JEL класифікатор: G 32, M 10, D 81.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується зростанням рівня економічної невизначеності, яка виступає визначальним фактором функціонування підприємств у різних секторах. Економічна невизначеність є складним багатовимірним

явищем, що формується під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, включаючи коливання фінансових ринків, нестабільність макроекономічних показників, зміни у державній політиці та глобальні економічні трансформації. Для економіки США ця проблема набуває особливої актуальності з огляду на її інтегрованість у світову фінансову систему та високу залежність від міжнародних економічних процесів.

Одним із ключових аспектів економічної невизначеності є її динамічний характер, який ускладнює прогнозування розвитку подій та прийняття ефективних управлінських рішень. Часті зміни процентних ставок, інфляційні коливання, нестабільність валютних курсів, а також вплив геополітичних ризиків створюють додаткові виклики для підприємств. У таких умовах традиційні інструменти економічного аналізу часто виявляються недостатніми для адекватної оцінки ризиків та формування стратегій розвитку. Це обумовлює необхідність використання більш гнучких та адаптивних підходів до управління.

Особливу роль у формуванні економічної невизначеності відіграють глобалізаційні процеси, які посилюють взаємозв'язок національних економік і підвищують рівень залежності підприємств від зовнішніх факторів. З одного боку, це створює нові можливості для розвитку бізнесу, з іншого – підвищує ризики, пов'язані з коливаннями світових ринків, змінами у міжнародній торгівлі та фінансових потоках. У контексті США, як однієї з провідних економік світу, ці процеси мають значний вплив на діяльність як великих корпорацій, так і середнього та малого бізнесу.

Важливим аспектом є також технологічна трансформація економіки, яка супроводжується впровадженням цифрових технологій, автоматизацією процесів та розвитком інноваційних моделей бізнесу. Хоча ці процеси сприяють підвищенню ефективності діяльності підприємств, вони одночасно створюють нові ризики, пов'язані з кібербезпекою, швидкістю змін технологій та необхідністю постійного оновлення знань і компетенцій. У результаті підприємства змушені функціонувати в умовах постійної невизначеності, що потребує формування нових підходів до управління фінансовою безпекою.

Економічна невизначеність є невід'ємною характеристикою сучасного економічного середовища США, яка визначає умови функціонування підприємств та впливає на їх фінансову стійкість. Усвідомлення сутності цього явища та факторів його формування є необхідною передумовою для розробки ефективних стратегій управління фінансовою безпекою, що дозволяють мінімізувати ризики та забезпечити стабільний розвиток підприємств у довгостроковій перспективі.

Економічна невизначеність безпосередньо впливає на рівень фінансової безпеки підприємств, визначаючи їх здатність ефективно функціонувати, зберігати платоспроможність та забезпечувати стабільний розвиток. У сучасних умовах підприємства США стикаються з широким спектром фінансових ризиків, що виникають унаслідок нестабільності макроекономічного середовища, змін у фінансовій політиці держави та коливань глобальних ринків. Така ситуація ускладнює процес планування та управління фінансовими ресурсами, підвищуючи ймовірність виникнення кризових явищ на рівні окремих господарюючих суб'єктів.

Однією з ключових загроз є зниження ліквідності підприємств, що виникає через нестабільність грошових потоків, затримки у розрахунках та коливання попиту на продукцію чи послуги. Умови невизначеності призводять до ускладнення доступу до фінансових ресурсів, підвищення вартості кредитування та зростання фінансових витрат. Це, у свою чергу, негативно впливає на здатність підприємств своєчасно виконувати свої зобов'язання, що створює ризик втрати платоспроможності та погіршення фінансового стану.

Не менш важливим є вплив економічної невизначеності на прибутковість підприємств. Коливання цін на ресурси, зміни у структурі витрат, а також нестабільність ринків збуту призводять до зниження рівня доходів та ускладнюють прогнозування фінансових результатів.

У таких умовах підприємства змушені переглядати свої бізнес-моделі, оптимізувати витрати та шукати нові джерела доходів, що потребує додаткових управлінських зусиль і ресурсів.

Крім того, економічна невизначеність посилює ризики втрати конкурентних позицій підприємств. Нездатність своєчасно адаптуватися до змін ринкового середовища може призвести до зниження частки ринку, втрати клієнтів та зменшення інвестиційної привабливості. Особливо це актуально для підприємств, які функціонують у висококонкурентних галузях або залежать від зовнішньоекономічної діяльності. Таким чином, фінансова безпека підприємства тісно пов'язана з його здатністю ефективно реагувати на виклики економічної невизначеності.

Водночас, взаємозв'язок між економічною невизначеністю та фінансовою безпекою має двосторонній характер. З одного боку, зростання невизначеності підвищує рівень фінансових ризиків, а з іншого – низький рівень фінансової безпеки посилює вразливість підприємства до зовнішніх шоків. Це підкреслює необхідність формування ефективної системи управління фінансовою безпекою, яка дозволяє не лише реагувати на існуючі загрози, а й попереджати їх виникнення шляхом стратегічного планування та прогнозування.

Економічна невизначеність виступає одним із ключових факторів, що визначають рівень фінансової безпеки підприємств у США. Її вплив проявляється у зростанні ризиків ліквідності, зниженні прибутковості, ускладненні доступу до фінансових ресурсів та підвищенні загальної нестабільності функціонування підприємств. Це обумовлює необхідність розробки стратегічних підходів до управління фінансовою безпекою, які враховують специфіку сучасного економічного середовища та забезпечують стійкість підприємств у довгостроковій перспективі.

У сучасних умовах економічної невизначеності традиційні підходи до управління фінансовою безпекою підприємств виявляються недостатньо ефективними, оскільки вони здебільшого орієнтовані на реагування на вже наявні проблеми, а не на їх попередження. Такий реактивний характер управління не дозволяє своєчасно враховувати зміни зовнішнього середовища, що призводить до зростання фінансових ризиків і зниження стійкості підприємств. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність переходу до стратегічного підходу, який передбачає системне планування, прогнозування та управління фінансовими ресурсами з урахуванням довгострокових цілей розвитку.

Стратегічний підхід до управління фінансовою безпекою передбачає інтеграцію процесів аналізу, оцінки ризиків, прогнозування та прийняття управлінських рішень у єдину систему. Це дозволяє підприємствам не лише оцінювати поточний фінансовий стан, але й визначати потенційні загрози та можливості, що виникають у майбутньому. Важливим елементом такого підходу є формування фінансової стратегії, яка забезпечує узгодженість між цілями підприємства, його ресурсами та умовами зовнішнього середовища.

Однією з ключових переваг стратегічного управління є його проактивний характер, що дозволяє підприємствам випереджати негативні тенденції та формувати механізми їх нейтралізації ще до виникнення кризових ситуацій. Це особливо важливо в умовах нестабільності фінансових ринків, коливань попиту та пропозиції, а також змін у регуляторному середовищі. Використання стратегічного підходу сприяє підвищенню адаптивності підприємств, їх здатності швидко реагувати на зміни та ефективно використовувати наявні ресурси.

Крім того, стратегічний підхід дозволяє забезпечити комплексність управління фінансовою безпекою, оскільки він охоплює всі аспекти діяльності підприємства: фінансовий, виробничий, інвестиційний та управлінський. Така інтеграція сприяє підвищенню ефективності управлінських рішень, зниженню рівня невизначеності та формуванню стійких конкурентних переваг. Важливим є також використання сучасних інструментів аналізу та прогнозування, які дозволяють більш точно оцінювати ризики та визначати оптимальні напрями розвитку підприємства.

Необхідність стратегічного підходу до управління фінансовою безпекою підприємств обумовлена зростанням складності економічного середовища та підвищенням рівня невизначеності. Такий підхід дозволяє забезпечити ефективне управління фінансовими ресурсами, мінімізувати ризики та створити умови для стабільного розвитку підприємств у довгостроковій перспективі. Він є ключовим інструментом підвищення конкурентоспроможності та фінансової стійкості підприємств у сучасній економіці США.

У сучасних умовах економічної невизначеності ключовим чинником забезпечення фінансової безпеки підприємства виступає якість та обґрунтованість управлінських рішень. Саме управлінські рішення визначають напрями використання фінансових ресурсів, рівень допустимого ризику, а також здатність підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Від їх ефективності залежить не лише поточний фінансовий стан підприємства, але й його довгострокова стійкість та конкурентоспроможність.

Управлінські рішення у сфері фінансової безпеки повинні базуватися на комплексному аналізі внутрішніх і зовнішніх факторів, що впливають на діяльність підприємства. До таких факторів належать макроекономічні умови, стан фінансових ринків, рівень конкуренції, структура витрат і доходів, а також внутрішні організаційні особливості підприємства. Інтеграція результатів такого аналізу у процес прийняття рішень дозволяє зменшити рівень невизначеності та підвищити ефективність управління фінансовими потоками.

Особливого значення набуває використання сучасних інструментів підтримки прийняття управлінських рішень, таких як фінансове моделювання, сценарний аналіз, системи ключових показників ефективності (KPI) та ризик-менеджмент. Застосування цих інструментів дає можливість не лише оцінювати поточний стан підприємства, але й прогнозувати можливі варіанти розвитку подій, що є критично важливим в умовах невизначеності. Таким чином, управлінські рішення стають більш обґрунтованими, гнучкими та адаптивними до змін.

Крім того, важливим аспектом є забезпечення узгодженості управлінських рішень із загальною стратегією підприємства. Фінансова безпека не може розглядатися ізольовано від інших напрямів діяльності, оскільки вона тісно пов'язана з інвестиційною політикою, операційною діяльністю та розвитком людського капіталу. Ефективне управління передбачає координацію рішень на всіх рівнях організації, що дозволяє досягти синергетичного ефекту та підвищити загальну ефективність функціонування підприємства.

В умовах економічної невизначеності особливої актуальності набуває здатність управлінської системи до швидкої адаптації. Гнучкість у прийнятті рішень, оперативність реагування на зміни та готовність до трансформацій є важливими передумовами забезпечення фінансової безпеки. Підприємства, які впроваджують адаптивні моделі управління, мають значно більше шансів зберегти стабільність та забезпечити стійкий розвиток навіть за умов високого рівня ризиків.

Управлінські рішення відіграють визначальну роль у забезпеченні фінансової безпеки підприємств, оскільки вони формують основу для ефективного використання ресурсів, мінімізації ризиків та адаптації до змін економічного середовища. Їх стратегічна спрямованість, обґрунтованість та інтегрованість у загальну систему управління є ключовими умовами досягнення фінансової стійкості підприємства в умовах економічної невизначеності.

Актуальність дослідження стратегічного управління фінансовою безпекою підприємств в умовах економічної невизначеності зумовлена сучасними трансформаційними процесами, що відбуваються в економіці США. Високий рівень глобалізації, інтегрованість фінансових ринків, технологічні зміни та зростання конкуренції створюють нові виклики для підприємств, які потребують ефективних механізмів забезпечення фінансової стійкості. У таких умовах традиційні підходи до управління вже не відповідають вимогам часу, що обумовлює необхідність розробки та впровадження стратегічних моделей управління фінансовою безпекою.

Значення фінансової безпеки для економіки США полягає у забезпеченні стабільності функціонування підприємств як основних суб'єктів господарювання. Саме підприємства формують основу економічного розвитку, забезпечують створення робочих місць, генерують доходи та сприяють інноваційній активності. Втрата фінансової стійкості навіть окремими підприємствами може мати мультиплікативний ефект, впливаючи на галузі, фінансові ринки та економіку в цілому. Тому питання забезпечення фінансової безпеки набуває не лише мікроекономічного, а й макроекономічного значення.

У цьому контексті стратегічне управління фінансовою безпекою виступає як важливий інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємств. Воно дозволяє забезпечити ефективне використання ресурсів, мінімізувати вплив зовнішніх і внутрішніх загроз, а також створити умови для сталого розвитку в довгостроковій перспективі. Особливої актуальності це набуває в умовах швидких змін економічного середовища, коли здатність до адаптації стає ключовим фактором успіху.

Крім того, наукове дослідження стратегічного управління фінансовою безпекою сприяє розвитку теоретичних та методологічних підходів у сфері менеджменту та фінансів. Воно дозволяє узагальнити існуючий досвід, виявити недоліки традиційних моделей та запропонувати нові концептуальні рішення, орієнтовані на сучасні виклики. Практична значущість таких досліджень полягає у можливості їх застосування в діяльності підприємств різних галузей, що сприяє підвищенню ефективності управління та покращенню фінансових результатів.

Актуальність теми дослідження визначається необхідністю забезпечення фінансової стабільності підприємств у складних умовах економічної невизначеності, а також потребою у формуванні ефективних стратегічних підходів до управління фінансовою безпекою. Результати дослідження мають важливе теоретичне та практичне значення для розвитку економіки США, оскільки сприяють підвищенню стійкості підприємств, зміцненню їх конкурентних позицій та забезпеченню сталого економічного зростання.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика стратегічного управління фінансовою безпекою підприємств в умовах економічної невизначеності є предметом дослідження як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. У сучасній науковій літературі значна увага приділяється питанням оцінки фінансового стану підприємств, управління ризиками та формування ефективних стратегій розвитку в умовах нестабільного економічного середовища.

Зокрема, у працях зарубіжних дослідників, таких як П. Друкер, Г. Кунц та Г. Вейріх, обґрунтовано роль менеджменту як ключового інструменту забезпечення ефективності діяльності підприємств та їх адаптації до змін зовнішнього середовища [3; 9]. Вони підкреслюють, що стратегічне управління повинно базуватися на системному підході, який враховує взаємозв'язок між внутрішніми ресурсами підприємства та зовнішніми факторами впливу. У свою чергу, М. Хаммер і Дж. Чампі акцентують увагу на необхідності реінжинірингу бізнес-процесів як інструменту підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємств [6].

Окремий напрям досліджень пов'язаний із аналізом фінансової безпеки підприємств та методів її оцінювання. У працях сучасних науковців розглядаються різні підходи до визначення рівня фінансової стійкості, включаючи аналіз ліквідності, платоспроможності, фінансової незалежності та рентабельності. Водночас більшість існуючих методик мають діагностичний характер і спрямовані переважно на оцінку поточного фінансового стану підприємства без належного врахування перспектив його розвитку [1].

Важливим напрямом є дослідження ризик-менеджменту як складової системи забезпечення фінансової безпеки. У наукових працях розглядаються методи ідентифікації, оцінки та мінімізації фінансових ризиків, зокрема через використання економетричних

моделей, сценарного аналізу та системи ключових показників ефективності (KPI) [2]. Проте, незважаючи на значний розвиток цього напрямку, існує проблема недостатньої інтеграції результатів оцінки ризиків у процес формування стратегічних управлінських рішень.

Суттєвий внесок у розвиток теоретичних і прикладних аспектів управління фінансовою безпекою зроблено українськими науковцями. Зокрема, у дослідженнях О. Ліхоти акцентується увага на необхідності поєднання процесів оцінювання фінансової безпеки з формуванням управлінських рішень. Автор підкреслює, що ефективна система фінансової безпеки повинна бути інтегрованою у загальну систему стратегічного управління підприємством та орієнтованою на забезпечення його стійкого розвитку [4].

Незважаючи на значну кількість наукових праць, слід відзначити наявність певних прогалин у дослідженні даної проблематики. Зокрема, недостатньо розробленими залишаються питання формування комплексної стратегії управління фінансовою безпекою підприємств, яка б поєднувала оцінку фінансового стану, аналіз ризиків та розробку управлінських рішень в умовах економічної невизначеності. Також потребує подальшого дослідження питання адаптації існуючих підходів до специфіки функціонування підприємств у США.

Аналіз наукових досліджень свідчить про наявність значного теоретичного підґрунтя для вивчення проблеми фінансової безпеки підприємств, однак існує необхідність подальшого розвитку стратегічних підходів, які забезпечують інтеграцію процесів оцінки, аналізу та прийняття управлінських рішень. Це визначає доцільність проведення даного дослідження та формування нових підходів до стратегічного управління фінансовою безпекою підприємств в умовах економічної невизначеності.

У сучасній науковій літературі сформувалося кілька основних підходів до управління фінансовою безпекою підприємств, кожен з яких відображає певний аспект забезпечення їх стабільного функціонування в умовах економічної невизначеності.

Першим і найбільш поширеним є фінансово-аналітичний підхід, який базується на оцінці фінансового стану підприємства через систему показників ліквідності, платоспроможності, рентабельності та фінансової стійкості. Представники цього підходу акцентують увагу на кількісному аналізі фінансової звітності як основному інструменті діагностики рівня фінансової безпеки [11]. Такий підхід дозволяє отримати об'єктивну оцінку поточного стану підприємства, однак має обмеження, оскільки не враховує динаміку зовнішнього середовища та перспективи розвитку.

Другим є ризик-орієнтований підхід, який передбачає ідентифікацію, оцінку та управління фінансовими ризиками. У межах цього підходу використовуються методи сценарного аналізу, економетричного моделювання та оцінки ймовірності настання ризикових подій [2]. Його перевагою є можливість врахування невизначеності та варіативності економічного середовища, проте він часто зосереджується на окремих ризиках і не забезпечує комплексного бачення фінансової безпеки підприємства.

Третій підхід – ресурсно-функціональний, який розглядає фінансову безпеку як результат ефективного використання фінансових ресурсів та функціонування окремих підсистем підприємства. У цьому контексті увага приділяється оптимізації структури капіталу, управлінню грошовими потоками та підвищенню ефективності фінансової діяльності [9]. Однак даний підхід недостатньо враховує вплив зовнішніх факторів та стратегічні аспекти розвитку підприємства.

Четвертим є стратегічний підхід, який передбачає інтеграцію процесів оцінки фінансового стану, аналізу ризиків та формування довгострокових управлінських рішень. Він базується на системному баченні підприємства та враховує як внутрішні, так і зовнішні фактори впливу [2]. Саме цей підхід дозволяє забезпечити узгодженість між цілями підприємства, його ресурсами та умовами функціонування, що є особливо важливим в умовах економічної невизначеності.

Окремо слід виділити процесний підхід, який розглядає фінансову безпеку як безперервний процес, що включає етапи оцінки, планування, реалізації та контролю управлінських рішень. Такий підхід тісно пов'язаний із концепцією реінжинірингу бізнес-процесів і спрямований на підвищення ефективності управління шляхом оптимізації внутрішніх процесів підприємства [6].

Незважаючи на різноманітність існуючих підходів, більшість із них мають фрагментарний характер і не забезпечують повної інтеграції оцінки фінансової безпеки з процесом прийняття стратегічних управлінських рішень. Це зумовлює необхідність розробки комплексних підходів, які поєднують аналітичні, ризик-орієнтовані та стратегічні інструменти управління.

Однією з ключових проблем сучасних наукових підходів до забезпечення фінансової безпеки підприємств є відсутність належного зв'язку між результатами її оцінювання та процесом прийняття управлінських рішень. У більшості досліджень фінансова безпека розглядається як об'єкт діагностики, що передбачає визначення рівня фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та інших показників, однак отримані результати часто не трансформуються у конкретні управлінські дії [1].

Такий підхід обмежує практичну цінність фінансового аналізу, оскільки він не забезпечує формування ефективних механізмів реагування на виявлені загрози. В умовах економічної невизначеності це є особливо критичним, адже підприємства потребують не лише інформації про свій фінансовий стан, а й чітких стратегічних орієнтирів для подальших дій. Відсутність інтеграції оцінки та управління призводить до того, що фінансовий аналіз виконує переважно констатуючу функцію, не впливаючи суттєво на підвищення рівня фінансової безпеки.

Крім того, існуючі підходи часто не враховують динамічний характер економічного середовища, що ускладнює використання результатів оцінювання у процесі стратегічного планування. Оцінка фінансового стану зазвичай проводиться на основі ретроспективних даних, які не відображають майбутніх змін та потенційних ризиків. У результаті управлінські рішення приймаються без належного урахування прогностичних показників, що знижує їх ефективність та підвищує рівень невизначеності [2].

Ще одним аспектом проблеми є відсутність єдиної методології інтеграції результатів оцінювання у систему стратегічного управління підприємством. У науковій літературі недостатньо розроблені механізми, які б забезпечували перехід від аналітичних висновків до формування конкретних управлінських рішень. Це призводить до фрагментарності управління фінансовою безпекою та зниження його ефективності.

Водночас слід зазначити, що в сучасних умовах підприємства потребують комплексного підходу, який передбачає тісний взаємозв'язок між оцінкою фінансової безпеки, аналізом ризиків та розробкою стратегічних заходів. Такий підхід дозволяє забезпечити не лише своєчасне виявлення загроз, а й формування ефективних механізмів їх нейтралізації.

Відсутність інтеграції між оцінкою фінансової безпеки та управлінськими рішеннями є суттєвим недоліком існуючих наукових підходів. Це обумовлює необхідність розробки нових методологічних засад, які забезпечують поєднання аналітичних і стратегічних аспектів управління, що є особливо важливим в умовах економічної невизначеності та високого рівня ризиків.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Фінансова безпека підприємства є одним із ключових елементів його стабільного функціонування та розвитку в умовах економічної невизначеності. В науковій літературі існує низка визначень цього поняття, які, однак, об'єднують спільний акцент на забезпеченні стабільності фінансового стану та мінімізації ризиків, що загрожують нормальному функціонуванню підприємства [1].

Згідно з класичним підходом, фінансова безпека підприємства визначається як стан захищеності його фінансових ресурсів та забезпечення платоспроможності, рентабельності та ліквідності у довгостроковій перспективі [4]. У цьому контексті основними складовими фінансової безпеки вважаються:

- ліквідність, що забезпечує здатність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання;
- платоспроможність, яка відображає можливість підприємства задовольняти потреби кредиторів та інвесторів;
- фінансова стійкість, що характеризує здатність підприємства підтримувати стабільний фінансовий стан за умов коливань ринкової кон'юнктури;
- рентабельність, що дозволяє забезпечувати стабільне отримання прибутку та фінансування розвитку [10].

Міжнародні підходи до визначення фінансової безпеки, такі як моделі, запропоновані Міжнародною організацією фінансової стабільності та Стандартами фінансової звітності (IFRS), підкреслюють комплексний характер цього явища, що включає не лише оцінку фінансових показників, а й врахування зовнішніх загроз, таких як економічні шоки, коливання валютних курсів і зміни податкового законодавства [7].

У сучасних умовах глобалізації та інтеграції фінансових ринків фінансова безпека підприємства розглядається як стратегічна категорія, яка визначає здатність організації адаптуватися до змін зовнішнього середовища та забезпечувати довгострокову стабільність [3]. Це підкреслює необхідність інтеграції фінансової безпеки у систему стратегічного управління підприємством та використання її результатів для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Поняття фінансової безпеки підприємства включає не лише оцінку поточного стану фінансів, а й прогнозування та управління ризиками, що впливають на стабільність та ефективність діяльності. Забезпечення фінансової безпеки виступає передумовою стійкого розвитку підприємства та збереження його конкурентних позицій у складних економічних умовах.

Економічна невизначеність є ключовим фактором, що визначає рівень фінансової безпеки підприємств у сучасних умовах глобалізованої економіки США. Вона проявляється у коливаннях макроекономічних показників, нестабільності попиту та пропозиції, зміні валютних курсів, податковому та регуляторному середовищі, а також у технологічних трансформаціях та конкуренції на ринку [11]. Такі зміни створюють значні ризики для підприємств і вимагають системного підходу до управління фінансовими ресурсами.

Науковці виділяють кілька аспектів впливу економічної невизначеності на фінансову безпеку підприємств. По-перше, вона підвищує ймовірність фінансових втрат через несподівані коливання доходів і витрат. Дослідження показують, що підприємства, які не враховують потенційні коливання ринку, можуть швидко втратити ліквідність та стійкість [2].

По-друге, економічна невизначеність ускладнює прогнозування фінансових потоків і прийняття стратегічних рішень. Традиційні методи фінансового планування часто базуються на історичних даних, які не відображають майбутніх змін у зовнішньому середовищі. У результаті управлінські рішення стають менш ефективними та не завжди відповідають потребам підприємства у збереженні фінансової стабільності [7].

По-третє, невизначеність стимулює необхідність інтеграції оцінки ризиків у систему управління фінансовою безпекою. Сучасні підходи передбачають використання економетричних моделей, сценарного аналізу та ключових показників ефективності (KPI) для прогнозування ризиків і розробки превентивних заходів [5]. Це дозволяє не лише оцінити можливі загрози, а й сформулювати стратегію їх мінімізації, що є критично важливим у складних економічних умовах.

У контексті економічної невизначеності особливе значення набуває стратегічне управління фінансовою безпекою, яке забезпечує комплексну інтеграцію процесів оцінки фінансового стану, аналізу ризиків та прийняття управлінських рішень. Такий підхід дозволяє підприємствам підвищити адаптивність, оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища та підтримувати довгострокову фінансову стабільність [3].

Економічна невизначеність виступає як зовнішній фактор, що істотно впливає на фінансову безпеку підприємства. Для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності необхідне впровадження стратегічного управління, інтеграція оцінки ризиків та прогнозування фінансових потоків у систему прийняття управлінських рішень.

Теоретико-прикладною основою даного дослідження є підхід О. Ліхоти до забезпечення фінансової безпеки підприємства, який розглядає оцінювання її рівня як складову процесу формування управлінських рішень [4]. На відміну від підходів, що обмежуються лише діагностикою фінансового стану, підхід Ліхоти дозволяє пов'язати результати оцінювання з розробкою стратегічних заходів реагування на внутрішні та зовнішні загрози. Це дає можливість використовувати його як основу для формування стратегії забезпечення фінансової стійкості підприємства, підвищення його адаптивності та обґрунтування управлінських рішень в умовах невизначеності.

Фінансова безпека підприємства розглядається як багаторівневий процес, що включає:

- оцінку фінансового стану підприємства за ключовими показниками ліквідності, платоспроможності, рентабельності та фінансової стійкості;
- ідентифікацію та аналіз потенційних ризиків та загроз, які можуть впливати на стабільність фінансів;
- формування стратегічних управлінських рішень, спрямованих на підвищення стійкості підприємства та мінімізацію негативного впливу економічної невизначеності [4].

Особливістю підходу є те, що оцінка фінансової безпеки не обмежується аналітичним оглядом показників, а стає активним інструментом для планування стратегічних дій. Це дозволяє підприємству не лише визначати поточний рівень захищеності фінансів, а й прогнозувати можливі ризики, оцінювати їх вплив на діяльність та розробляти ефективні механізми реагування.

Підхід передбачає тісну інтеграцію фінансової безпеки з управлінськими процесами підприємства, що сприяє підвищенню адаптивності до змін зовнішнього середовища. Це дозволяє обґрунтовувати управлінські рішення на основі об'єктивних даних та оцінки ризиків, а також формувати стратегічні плани, які враховують як внутрішні ресурси, так і зовнішні загрози. [2].

Застосування підходу є науково обґрунтованим і практично значущим, оскільки дозволяє поєднати аналітичні та стратегічні інструменти управління фінансовою безпекою, що є особливо актуальним в умовах економічної невизначеності, характерної для ринку США.

У науковій літературі виділяють кілька основних підходів до управління фінансовою безпекою підприємств, які відображають різні аспекти забезпечення стабільності фінансового стану. До класичних відносять фінансово-аналітичний та ресурсно-функціональний підходи, тоді як сучасні включають ризик-орієнтований та стратегічний підходи [1].

Фінансово-аналітичний підхід базується на оцінці фінансового стану підприємства через систему показників ліквідності, платоспроможності, рентабельності та фінансової стійкості. Він дозволяє отримати об'єктивну оцінку поточного стану підприємства, однак його обмеження полягає у відсутності інтеграції результатів оцінки з прийняттям стратегічних рішень, що особливо критично в умовах економічної невизначеності [11].

Ресурсно-функціональний підхід розглядає фінансову безпеку як результат ефективного використання фінансових ресурсів та функціонування окремих підсистем підприємства. Основна увага приділяється оптимізації структури капіталу, управлінню грошовими потоками та підвищенню ефективності фінансової діяльності. Недоліком підходу є недостатня увага до зовнішніх факторів та стратегічного планування [10].

Ризик-орієнтований підхід передбачає ідентифікацію, оцінку та управління фінансовими ризиками, включаючи кредитні, ринкові, операційні та стратегічні ризики. Він дозволяє враховувати динаміку зовнішнього середовища, проте зосереджується переважно на окремих ризиках і не забезпечує комплексного бачення фінансової безпеки підприємства [2].

Стратегічний підхід інтегрує оцінку фінансового стану, аналіз ризиків та процес формування довгострокових управлінських рішень. Він враховує як внутрішні, так і зовнішні фактори впливу, що забезпечує узгодженість між цілями підприємства, ресурсами та умовами функціонування. Саме стратегічний підхід дозволяє створити систему управління фінансовою безпекою, яка здатна адаптуватися до економічної невизначеності та підвищувати стійкість підприємства [2].

Комплексний аналіз існуючих підходів дозволяє виділити їх переваги та обмеження. Основним недоліком традиційних методик є фрагментарність та відсутність тісного зв'язку між оцінкою фінансової безпеки та прийняттям стратегічних рішень. Це підкреслює необхідність впровадження інтегрованих підходів, які поєднують аналітичні, ризик-орієнтовані та стратегічні інструменти управління фінансовою безпекою [5].

Сучасні концепції управління фінансовою безпекою демонструють тенденцію до комплексності, інтеграції оцінки ризиків та стратегічного планування, що забезпечує підвищення адаптивності підприємства та його стійкості в умовах економічної невизначеності.

Стратегічне управління відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової безпеки підприємства, особливо в умовах економічної невизначеності, яка характерна для сучасного ринку США. Воно дозволяє інтегрувати оцінку фінансового стану, аналіз ризиків та формування управлінських рішень у єдину систему, що підвищує адаптивність та стійкість підприємства [1].

Застосування стратегічного підходу передбачає поетапну інтеграцію фінансового аналізу у процес прийняття рішень. Спершу проводиться комплексна оцінка фінансової безпеки підприємства, що включає аналіз ліквідності, платоспроможності, рентабельності та фінансової стійкості. Наступним етапом є ідентифікація та оцінка потенційних внутрішніх та зовнішніх загроз, які можуть вплинути на фінансову стабільність [11].

Далі стратегічне управління забезпечує розробку та впровадження конкретних заходів реагування на виявлені ризики. Наприклад, у разі зниження ліквідності підприємство може реалізувати заходи щодо оптимізації структури капіталу або перегляду платіжної політики, а при зростанні зовнішніх загроз – адаптувати інвестиційні стратегії або скоригувати бюджетування [5].

Особливу увагу стратегічний підхід приділяє довгостроковому плануванню та прогнозуванню. Використання економетричних моделей та сценарного аналізу дозволяє підприємству передбачати можливі зміни у фінансовому середовищі та своєчасно реагувати на них. Це дозволяє зменшити негативний вплив економічної невизначеності та забезпечити стабільність фінансових потоків [10].

Крім того, стратегічне управління фінансовою безпекою передбачає поєднання внутрішніх ресурсів та зовнішніх умов. Внутрішні ресурси підприємства – це капітал, активи, технології та кваліфікований персонал, тоді як зовнішні умови включають ринкові коливання, економічну політику, регуляторні зміни та конкурентне середовище. Гармонійне поєднання цих факторів забезпечує збалансовану та ефективну стратегію управління фінансами [3].

Стратегічне управління фінансовою безпекою є основою адаптивності та довгострокової стабільності підприємства. Воно дозволяє не лише оцінити поточний стан фінансів, а й інтегрувати результати аналізу у систему управлінських рішень, формуючи ефективну стратегію реагування на внутрішні та зовнішні загрози. Це робить стратегічне управління ключовим інструментом забезпечення фінансової безпеки в умовах економічної невизначеності.

Ефективне управління фінансовою безпекою підприємства неможливе без використання надійних інструментів та методів оцінки, які дозволяють об'єктивно визначити поточний стан фінансових ресурсів, ідентифікувати загрози та обґрунтовано приймати управлінські рішення. Сучасні методики поєднують класичні фінансові показники та інноваційні підходи до прогнозування та управління ризиками [4].

Класичний інструмент оцінки фінансової безпеки включає аналіз ліквідності, платоспроможності, рентабельності та фінансової стійкості. Показники ліквідності дозволяють оцінити здатність підприємства виконувати короткострокові фінансові зобов'язання, платоспроможність – задовольняти потреби кредиторів і інвесторів, а рентабельність та фінансова стійкість – забезпечувати довгострокову ефективність та стабільність діяльності [11].

Для оцінки потенційних загроз застосовуються методи прогнозування, такі як економетричне моделювання, сценарний аналіз та методи симуляції. Наприклад, сценарний аналіз дозволяє підприємству моделювати можливі зміни ринку, доходів і витрат та оцінювати їхній вплив на фінансову безпеку. Економетричні моделі дозволяють аналізувати залежності між фінансовими показниками та зовнішніми факторами, що впливає на прийняття управлінських рішень [5].

Інструмент КРІ (ключові показники ефективності) використовується для кількісної оцінки фінансової стабільності та ефективності управління ризиками. Вони дозволяють визначати відхилення від запланованих показників та коригувати стратегії управління фінансовою безпекою. Наприклад, співвідношення власного та позикового капіталу, обсяг грошових потоків та коефіцієнт покриття боргових зобов'язань є критично важливими КРІ для стратегічного планування [8].

Сучасні підходи передбачають комплексну інтеграцію фінансових показників, аналізу ризиків та стратегічного прогнозування. Одним із прикладів є методи багатокритеріальної оцінки та побудова фінансових індикаторів безпеки на основі зважених коефіцієнтів, що дозволяє більш точно визначити рівень фінансової стійкості підприємства та прогнозувати можливі загрози [4].

Використання цих методів дозволяє підприємствам: ідентифікувати критичні фінансові ризики; прогнозувати їхній вплив на діяльність; формувати превентивні заходи для зниження негативного впливу; інтегрувати результати оцінки у систему стратегічного управління [5].

Поєднання класичних фінансових методів та сучасних інструментів прогнозування і моделювання дозволяє створити комплексну систему оцінки фінансової безпеки підприємства, що є необхідною передумовою для стратегічного управління та підвищення адаптивності організації в умовах економічної невизначеності.

Сучасні підприємства США стикаються з низкою актуальних проблем, що ускладнюють забезпечення фінансової безпеки. До них належать підвищена економічна невизначеність, швидкі зміни технологічного та регуляторного середовища, посилення конкуренції та глобалізація ринків [4]. Ці фактори створюють необхідність постійного вдосконалення теоретичних та прикладних підходів до управління фінансовою безпекою.

Однією з ключових проблем є фрагментарність сучасних методик, коли оцінка фінансового стану, прогнозування ризиків та прийняття стратегічних рішень часто розглядаються окремо. Це зменшує ефективність управлінських рішень та підвищує ймовірність виникнення критичних ситуацій [11].

Ще одним викликом є неповна інтеграція внутрішніх та зовнішніх факторів впливу. Багато підходів фокусуються на внутрішніх показниках підприємства, не враховуючи зовнішні загрози, такі як зміни ринкових умов, макроекономічні коливання або політичні ризики. Такий розрив обмежує можливості підприємств своєчасно адаптуватися до нових умов [10].

Перспективи розвитку теорії управління фінансовою безпекою пов'язані з інтеграцією сучасних методів оцінки та прогнозування, використанням цифрових технологій і аналітичних

інструментів для комплексного управління ризиками. Наприклад, застосування фінансової аналітики на базі великих даних (Big Data), економетричних моделей та інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень дозволяє більш точно прогнозувати фінансові загрози та оперативно формувати стратегії реагування [2].

Особливе значення має розробка адаптивних стратегій управління, які враховують динамічність зовнішнього середовища та специфіку діяльності підприємства. Інтеграція цього підходу у стратегічне управління фінансовою безпекою забезпечує зв'язок між оцінкою стану, аналізом загроз та розробкою заходів реагування, що підвищує ефективність управлінських рішень та фінансову стійкість підприємства [4].

Актуальні проблеми сучасного управління фінансовою безпекою зумовлюють необхідність розвитку комплексних, інтегрованих та адаптивних методик, що дозволяють підприємствам підвищити стійкість та конкурентоспроможність у складних економічних умовах США.

Формування стратегії управління фінансовою безпекою є критично важливим процесом для забезпечення стабільності та адаптивності підприємства в умовах економічної невизначеності. Воно передбачає системний підхід, який поєднує оцінку фінансового стану, прогнозування ризиків та розробку превентивних та коригувальних заходів [4].

На початковому етапі формується повна картина фінансового здоров'я підприємства через аналіз ключових показників. Ліквідність визначає здатність компанії своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання. Платоспроможність характеризує відповідність активів і доходів зобов'язанням перед кредиторами. Фінансова стійкість відображає співвідношення власного та позикового капіталу, а також здатність протистояти фінансовим потрясінням. Рентабельність оцінює ефективність використання ресурсів для отримання прибутку [10].

Результати оцінки дозволяють виявити критичні точки та потенційні загрози, які можуть негативно вплинути на фінансову безпеку.

На другому етапі проводиться системний аналіз ризиків, який включає виявлення внутрішніх загроз, таких як неефективне управління витратами, зниження продуктивності та внутрішні фінансові конфлікти. Зовнішні загрози охоплюють економічні коливання, зміни регуляторної політики, ринкову конкуренцію та макроекономічні шоки.

Для оцінки впливу загроз застосовують сценарний аналіз, SWOT-аналіз, економетричне моделювання та симуляційні методи, що дозволяє прогнозувати ймовірні втрати та визначити пріоритетні напрямки реагування [5].

На основі аналізу формуються стратегії запобігання та мінімізації ризиків, які включають: реструктуризацію капіталу; оптимізацію структури витрат; диверсифікацію джерел фінансування; корекцію інвестиційних та бюджетних рішень.

Стратегія реалізується через інтегровану систему управлінських рішень, що дозволяє підприємству оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища та підтримувати фінансову стабільність [8].

Особливе значення у формуванні стратегії має підхід, який забезпечує зв'язок між оцінкою фінансової безпеки та прийняттям стратегічних рішень, підвищує адаптивність підприємства, забезпечує комплексний підхід до прогнозування внутрішніх та зовнішніх ризиків, а також обґрунтовує управлінські рішення на основі аналітичних даних [4].

Впровадження комплексної стратегії дозволяє підприємству знизити ризик фінансових криз, підвищити стабільність грошових потоків, забезпечити довгострокову стійкість і конкурентоспроможність, а також інтегрувати результати оцінки ризиків у процес прийняття стратегічних рішень [2].

Формування стратегії управління фінансовою безпекою забезпечує системний, прогнозований та адаптивний підхід до захисту фінансових ресурсів підприємства та є фундаментом для стійкого розвитку в умовах економічної невизначеності.

Формування стратегії управління фінансовою безпекою підприємства передбачає поетапний системний процес, який забезпечує комплексне врахування фінансових, ризикових та стратегічних факторів. Основні етапи можна умовно розділити на три ключові блоки, які послідовно інтегруються у систему управління [1].

Етап 1. Оцінка фінансового стану підприємства.

На цьому етапі проводиться комплексна діагностика фінансової безпеки, що включає: аналіз ліквідності (поточні активи проти короткострокових зобов'язань); оцінку платоспроможності (здатність виконувати фінансові зобов'язання перед кредиторами та інвесторами); визначення фінансової стійкості (структура капіталу, співвідношення власних та позикових коштів); аналіз рентабельності (ефективність використання ресурсів для отримання прибутку).

Результати цього етапу дозволяють виявити слабкі місця та критичні точки, які потребують стратегічного втручання [11].

Етап 2. Аналіз внутрішніх та зовнішніх загроз.

Другий етап зосереджується на виявленні ризиків та загроз, що можуть негативно вплинути на фінансову безпеку підприємства. Внутрішні загрози: неефективне управління витратами, низька продуктивність, внутрішні фінансові конфлікти. Зовнішні загрози: економічні коливання, зміни регуляторних норм, конкуренція на ринку, політичні та макроекономічні ризики.

Для оцінки впливу загроз використовуються сценарний аналіз, SWOT-аналіз, економетричне моделювання та симуляційні методи, що дозволяє прогнозувати потенційні фінансові втрати та визначити пріоритетні напрямки реагування [5].

Етап 3. Вибір та реалізація стратегії реагування.

На останньому етапі формується стратегія запобігання та мінімізації ризиків, яка включає: реструктуризацію капіталу для підвищення фінансової стійкості; оптимізацію структури витрат та контролю за грошовими потоками; диверсифікацію джерел фінансування та інвестиційних потоків; розробку коригувальних заходів у бюджетуванні та плануванні.

Інтеграція підходу на цьому етапі дозволяє пов'язати результати оцінки фінансового стану з управлінськими рішеннями, забезпечуючи адаптивність підприємства до внутрішніх і зовнішніх загроз та обґрунтованість стратегічних кроків [4].

Практичне значення поетапного підходу полягає в систематичності процесу формування стратегії, що зменшує ймовірність фінансових криз. Це також сприяє підвищенню ефективності управлінських рішень і забезпечує довгострокову стійкість та конкурентоспроможність підприємства [1].

Оцінка фінансової безпеки підприємства є першим і найважливішим етапом у процесі формування стратегії. Вона дозволяє виявити сильні та слабкі сторони підприємства, визначити потенційні загрози та створити базу для прийняття стратегічних рішень [1].

Основними цілями оцінки є визначення поточного рівня фінансової стабільності, ідентифікація ризиків та загроз, що можуть вплинути на платоспроможність, формування даних для планування превентивних та коригувальних заходів, а також забезпечення зв'язку між фінансовою діагностикою та стратегічним управлінням [11].

Оцінка фінансової безпеки здійснюється на основі аналізу ключових фінансових показників. Ліквідність оцінює можливість своєчасного покриття короткострокових зобов'язань за рахунок поточних активів. Платоспроможність визначає здатність виконувати всі фінансові зобов'язання перед кредиторами та інвесторами. Фінансова стійкість характеризується співвідношенням власного та позикового капіталу, а також коефіцієнтом автономії. Рентабельність показує ефективність використання ресурсів для отримання прибутку. Коефіцієнти покриття боргів та обігових активів дозволяють оцінити готовність підприємства протистояти фінансовим потрясінням [10].

Для комплексної оцінки фінансової безпеки використовуються як класичні, так і сучасні методи. Фінансовий аналіз передбачає порівняння фактичних показників із нормативними або

галузевими стандартами. Сценарний аналіз моделює можливі зміни ринкових умов та їх вплив на фінансовий стан підприємства. SWOT-аналіз виявляє сильні та слабкі сторони, а також можливості і загрози. Моделювання та симуляції прогнозують ймовірність фінансових криз та потенційних втрат [5].

Особливу увагу приділено інтеграції підходу, який пов'язує оцінку фінансової безпеки з управлінськими рішеннями. Оцінка стає основою для стратегічного планування, результати дозволяють формувати превентивні заходи щодо виявлених загроз, а також забезпечують адаптивність підприємства до змін внутрішніх та зовнішніх умов [4].

Ретельна оцінка фінансової безпеки забезпечує своєчасне виявлення фінансових ризиків, можливість корекції бюджетних та інвестиційних рішень, підвищення фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства, а також слугує основою для розробки ефективної стратегії управління фінансовими ризиками [2].

Аналіз загроз є другим критично важливим етапом у формуванні стратегії управління фінансовою безпекою. Його мета – виявити фактори, які можуть негативно впливати на фінансову стабільність підприємства, оцінити їх потенційний вплив та визначити пріоритети для стратегічного реагування [4].

Загрози можна умовно поділити на дві групи: внутрішні та зовнішні. Внутрішні загрози пов'язані із внутрішніми процесами підприємства, такими як неефективне управління витратами, зниження продуктивності та ефективності діяльності, порушення внутрішніх контролів і процедур, а також кадрові проблеми, які можуть призвести до фінансових втрат [11]. Зовнішні загрози пов'язані з факторами зовнішнього середовища, такими як економічні коливання та фінансова нестабільність ринку, зміни в законодавстві та податковій політиці, загроза конкуренції, інноваційні зміни на ринку, а також політичні та макроекономічні ризики [10].

Для оцінки впливу загроз застосовуються сучасні методи фінансової аналітики та управління ризиками. Сценарний аналіз передбачає моделювання різних варіантів розвитку подій та їх впливу на фінансовий стан. SWOT-аналіз дозволяє ідентифікувати сильні та слабкі сторони, можливості і загрози. Економетричне моделювання використовується для прогнозування фінансових результатів з урахуванням змін зовнішніх та внутрішніх факторів. Аналіз чутливості оцінює, як зміна окремих параметрів впливає на фінансову стабільність [5].

Застосування підходу українських вчених Т. Коритько, С. Пілецької, Т. Кулініч, І. М'яких, О. Ліхоти дозволяє пов'язати аналіз загроз із управлінськими рішеннями, що забезпечує системність у визначенні ризиків, формування адаптивних заходів реагування, обґрунтованість стратегічних рішень на основі результатів аналізу загроз, а також підвищення готовності підприємства до змін економічного середовища [4].

Комплексний аналіз загроз дозволяє підприємству визначити пріоритетні напрямки для захисту фінансової безпеки, мінімізувати потенційні фінансові втрати, інтегрувати управління ризиками у систему прийняття рішень та підвищити гнучкість і адаптивність у відповідь на внутрішні та зовнішні виклики [1]. Таким чином, аналіз загроз є фундаментальним елементом стратегії управління фінансовою безпекою, оскільки дозволяє не лише ідентифікувати ризики, але й обґрунтовано планувати заходи для їх мінімізації, що підвищує стабільність та конкурентоспроможність підприємства

Після проведення оцінки фінансового стану та аналізу внутрішніх і зовнішніх загроз наступним етапом є вибір стратегії реагування, яка дозволяє підприємству мінімізувати ризики та забезпечити фінансову стійкість у умовах економічної невизначеності. Цей процес передбачає системне визначення пріоритетів, розробку конкретних заходів і інтеграцію їх у загальну управлінську практику [4].

При виборі стратегії реагування слід враховувати такі критерії, як ефективність заходів, що визначає ступінь зменшення впливу загроз на фінансову безпеку; ресурсна забезпеченість, що включає наявність фінансових, матеріальних та кадрових ресурсів для реалізації стратегії;

адаптивність, яка відображає здатність підприємства швидко реагувати на зміни внутрішніх і зовнішніх умов; а також відповідність довгостроковим цілям підприємства, що забезпечує фінансову стійкість та конкурентоспроможність [10].

Вибір стратегії здійснюється з урахуванням конкретних загроз та фінансового стану підприємства. Основні типи стратегій включають превентивні стратегії, які спрямовані на запобігання загрозам шляхом оптимізації внутрішніх процесів, диверсифікації фінансових потоків та страхування ризиків; коригувальні стратегії, що передбачають заходи щодо зменшення негативного впливу вже реалізованих загроз, такі як реструктуризація капіталу, оптимізація витрат або перегляд інвестиційних програм; адаптивні стратегії, які забезпечують швидку реакцію підприємства на зовнішні зміни та непередбачувані економічні шоки, включаючи використання інформаційних систем для моніторингу фінансового стану та прогнозування ризиків [2].

Підхід дозволяє зв'язати результати оцінки фінансової безпеки та аналізу загроз з конкретними управлінськими рішеннями, забезпечуючи системний підхід до формування стратегії, визначаючи пріоритетні напрями реагування, інтегруючи превентивні, коригувальні та адаптивні заходи в єдину систему управління, а також підвищуючи ефективність прийняття рішень і адаптивність підприємства [4].

Правильний вибір стратегії реагування дозволяє підприємству мінімізувати фінансові ризики та втрати, підвищити стабільність грошових потоків, забезпечити довгострокову фінансову стійкість та конкурентоспроможність, а також інтегрувати управління ризиками у систему стратегічного управління [10]. Таким чином, вибір стратегії реагування є завершальним етапом формування стратегії управління фінансовою безпекою і забезпечує перехід від аналітичних оцінок до конкретних практичних заходів, що підвищують стабільність і адаптивність підприємства.

Практичне застосування стратегії управління фінансовою безпекою є комплексним процесом, який включає не лише реалізацію конкретних управлінських заходів, а й формування системного підходу до моніторингу, прогнозування ризиків та адаптації бізнес-процесів до умов економічної невизначеності. Реалізація стратегії на практиці забезпечує підприємству стабільність, конкурентоспроможність та довгострокову фінансову стійкість [1].

На основі комплексної оцінки фінансового стану підприємства та аналізу загроз формується система управлінських рішень, яка включає оптимізацію фінансової структури підприємства. Це передбачає збалансування співвідношення власного та позикового капіталу, підвищення рівня автономії та зменшення фінансових ризиків. Така оптимізація дозволяє знизити залежність від зовнішніх джерел фінансування та забезпечити гнучкість у реагуванні на економічні коливання [11].

Перегляд витратної політики та контроль над фінансовими потоками включає аудит операційних витрат, упровадження ефективних процедур контролю за бюджетом та ресурсами, а також оптимізацію виробничих і адміністративних витрат для підвищення рентабельності підприємства [1]. Диверсифікація джерел доходу та фінансування дозволяє мінімізувати ризик втрати стабільного грошового потоку, що означає розподіл інвестицій між різними проектами, ринками та сегментами, знижуючи негативний вплив зовнішніх ризиків на загальний фінансовий стан [11]. Створення фінансових резервів і страхових фондів слугує подушкою безпеки у випадку непередбачених витрат або кризових ситуацій на ринку, що дозволяє зберегти ліквідність і забезпечити стабільність операційної діяльності навіть у періоди економічної нестабільності [10].

Інтеграція підходу у цьому процесі забезпечує логічний зв'язок між аналітичними оцінками та практичними управлінськими заходами, дозволяючи формувати стратегію, що реально підвищує фінансову стійкість та адаптивність підприємства [4].

Впровадження стратегії передбачає трансформацію внутрішніх процесів підприємства, зокрема автоматизацію фінансового контролю через впровадження сучасних інформаційних систем для моніторингу руху грошових потоків у реальному часі. Це дозволяє керівництву

оперативно реагувати на відхилення від планових показників та знижувати фінансові ризики [1]. Регулярний аудит фінансових та операційних ризиків включає періодичний перегляд оцінки загроз, прогнозування можливих кризових сценаріїв та корекцію стратегії відповідно до змін внутрішніх та зовнішніх умов [10]. Корекція інвестиційної політики передбачає оптимізацію портфеля активів та підвищення ефективності капіталовкладень, що включає перенаправлення ресурсів у проекти з більшою стабільністю та перспективою [2]. Удосконалення системи управлінської звітності та інтеграція показників фінансової безпеки у процес прийняття рішень підвищують прозорість фінансових потоків та дозволяють оперативно реагувати на критичні ситуації [10].

Такий підхід забезпечує підприємству стійкість до коливань ринку, ефективність внутрішніх процесів та здатність до стратегічного реагування на нові виклики.

Не менш важливим елементом практичного застосування є систематичний моніторинг та оцінка ефективності стратегії. Це включає порівняння фактичних фінансових результатів із прогнозованими показниками та аналіз відхилень, оцінку ефективності впроваджених управлінських заходів щодо зниження ризиків і підвищення стійкості, а також виявлення нових загроз та адаптацію стратегії до змін економічного середовища. Крім того, використання індикаторів фінансової безпеки для контролю фінансового стану та планування превентивних заходів є ключовим аспектом [4].

Системний моніторинг забезпечує динамічне управління ризиками та дозволяє підприємству швидко реагувати на економічні шоки, підвищуючи адаптивність та стабільність.

Реалізація стратегії управління фінансовою безпекою у практичній діяльності підприємства має кілька ключових ефектів. По-перше, це зниження фінансових ризиків та втрат за рахунок системного аналізу загроз і реалізації превентивних заходів. По-друге, підвищується стабільність грошових потоків і ефективність управління активами та пасивами. Третім важливим ефектом є розширення можливостей адаптації до економічних змін, включаючи кризові та нестабільні ринкові умови. Четверте, підвищується ефективність управлінських рішень шляхом інтеграції аналітичних даних, результатів оцінки фінансової безпеки та прогнозів загроз. Нарешті, забезпечується довгострокова фінансова стійкість і конкурентоспроможність підприємства, що дозволяє ефективно реалізовувати стратегії розвитку та інноваційні проекти [2].

Практичне застосування стратегії управління фінансовою безпекою стає ключовим інструментом забезпечення стабільності, адаптивності та стратегічного розвитку підприємства в умовах високої економічної невизначеності, що особливо актуально для сучасного бізнес-середовища США та глобального ринку.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження стратегічного управління фінансовою безпекою підприємств в умовах економічної невизначеності дозволяє зробити низку важливих висновків, що мають як теоретичне, так і практичне значення для сучасного бізнесу, зокрема у США.

Теоретико-прикладний підхід О. Ліхоти доводить ефективність інтеграції оцінки фінансової безпеки із прийняттям управлінських рішень. На відміну від традиційних методів, що обмежуються лише діагностикою фінансового стану, цей підхід дозволяє: зв'язати результати оцінювання фінансової безпеки з розробкою конкретних стратегічних заходів реагування; підвищити адаптивність підприємства до змін зовнішнього середовища та внутрішніх викликів; обґрунтовано формувати управлінські рішення у контексті економічної невизначеності.

Це забезпечує системність і комплексність процесу управління фінансовими ризиками, що є критично важливим для стабільності та розвитку підприємства.

Стратегія управління фінансовою безпекою, що включає оцінку фінансового стану, аналіз загроз та вибір ефективних заходів реагування, дозволяє підприємству мінімізувати негативний вплив внутрішніх та зовнішніх загроз на фінансову стабільність, забезпечити стабільність грошових потоків та оптимальне використання ресурсів, адаптувати бізнес-процеси до економічних змін та підвищити конкурентоспроможність, а також інтегрувати результати оцінки ризиків у систему стратегічного планування та прийняття рішень.

Практичне застосування зазначених заходів дає змогу підприємству не лише виживати у кризові періоди, а й активно розвиватися, закріплюючи свої позиції на ринку.

Дослідження підкреслює, що економічна невизначеність у США та глобальній економіці формує необхідність системного підходу до управління фінансовою безпекою, регулярного моніторингу фінансових показників та ризиків, а також інтеграції аналітичних даних у стратегічне планування. Без врахування цих факторів прийняття управлінських рішень стає більш ризикованим, що може призвести до втрат і зниження стабільності підприємства.

В результаті проведеного дослідження підтверджено, що комплексна стратегія управління фінансовою безпекою, що включає оцінку, аналіз загроз та вибір адаптивних стратегій реагування, є ефективним інструментом забезпечення стабільності підприємства в умовах економічної невизначеності. Використання підходу О. Ліхоти дозволяє об'єднати аналітичні оцінки та управлінські рішення, підвищити адаптивність та фінансову стійкість, а також забезпечити довгостроковий розвиток та конкурентоспроможність.

Отже, результати дослідження мають практичне значення для менеджерів, фінансових аналітиків та власників підприємств, оскільки дозволяють системно управляти фінансовими ризиками та приймати обґрунтовані стратегічні рішення навіть в умовах високої економічної невизначеності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Brigham E., Ehrhardt M. *Financial Management: Theory and Practice*. 15th ed. Cengage Learning, 2016. 1200 p. URL: https://bertousman.wordpress.com/wp-content/uploads/2021/02/eugene-f.-brigham-michael-c.-ehrhhardt-financial-management_theory-practice-2017-1.pdf
2. Damodaran A. *Strategic Risk Taking: A Framework for Risk Management*. Wharton School Publishing, 2007. 408 p. URL: https://books.google.com/books/about/Strategic_Risk_Taking.html?id=y0FHRRAzfLoC
3. Drucker P. F. *Management Challenges for the 21st Century*. New York : HarperBusiness, 1999. 205 p. DOI: <https://doi.org/10.1590/S0034-75902000000400011>
4. Formation of a Model for Assessing the Level of Financial Security of an Enterprise in a Changing External Environment / T. Korytko, S. Piletska, T. Kulinich, I. Miahkykh, O. Likhota. *Ekonomista*. 2024. № 4. P. 479–495 DOI: <https://doi.org/10.52335/ekon/203592>
5. Fraser L., Simkins B. *Enterprise Risk Management: Today's Leading Research and Best Practices*. John Wiley & Sons, 2010. 592 p. URL: https://web.actuaries.ie/sites/default/files/erm-resources/enterprise_risk_management_2010.pdf
6. Hammer M., Champy J. *Reengineering the Corporation*. New York : HarperBusiness, 1993. 257 p. URL: https://books.google.com/books/about/Reengineering_the_Corporation.html?hl=uk&id=dbqTHjKLORMC
7. International Financial Reporting Standards (IFRS). *Conceptual Framework for Financial Reporting*. London : IFRS Foundation, 2018. URL: <https://www.ifrs.org/projects/completed-projects/2018/conceptual-framework/>
8. Kaplan R. S., Norton D. P. *The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action*. Boston : Harvard Business School Press, 1996. 322 p. URL: <https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=8831>

9. Koontz H., Weihrich H. Essentials of Management: An International Perspective. 8th ed. New York : McGraw-Hill, 2010. 464 p. URL: <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1775500>
10. Moyer R. C., McGuigan J. R., Rao R. P. Contemporary Financial Management. 14th ed. Boston : Cengage Learning, 2018. 912 p. URL: https://books.google.com/books/about/Contemporary_Financial_Management.html?id=pFQ8AwAAQBAJ#:~:text=Contemporary%20Financial%20Management-,R.,with%20the%20book%20only%20information.
11. Ross S., Westerfield R., Jaffe J. Corporate Finance. 10th ed. McGraw-Hill, 2012. 1072 p. URL: https://books.google.com/books/about/Corporate_Finance.html?id=DQU1AAAAQBAJ.

REFERENCES

- Brigham, E. F., & Ehrhardt, M. C. (2016). Financial management: Theory and practice (15th ed.). Cengage Learning. URL: https://bertousman.wordpress.com/wp-content/uploads/2021/02/eugene-f.-brigham-michael-c.-ehrhardt-financial-management_theory-practice-2017-1.pdf
- Damodaran, A. (2007). Strategic risk taking: A framework for risk management. Wharton School Publishing. URL: https://books.google.com/books/about/Strategic_Risk_Taking.html?id=y0FHRRAzfLoC
- Drucker, P. F. (1999). Management challenges for the 21st century. HarperBusiness. DOI: <https://doi.org/10.1590/S0034-7590200000400011>
- Korytko, T., Piletska, S., Kulinich, T., Miahkykh, I., & Likhota, O. (2024). Formation of a model for assessing the level of financial security of an enterprise in a changing external environment. Ekonomista, (4), 479–495. DOI: <https://doi.org/10.52335/ekon/203592>
- Fraser, L., & Simkins, B. (2010). Enterprise risk management: Today's leading research and best practices. John Wiley & Sons. URL: https://web.actuaries.ie/sites/default/files/erm-resources/enterprise_risk_management_2010.pdf
- Hammer, M., & Champy, J. (1993). Reengineering the corporation. HarperBusiness. URL: https://books.google.com/books/about/Reengineering_the_Corporation.html?hl=uk&id=dbqTHjKL0RMC
- IFRS Foundation. (2018). Conceptual framework for financial reporting. URL: <https://www.ifrs.org/projects/completed-projects/2018/conceptual-framework/>
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). The balanced scorecard: Translating strategy into action. Harvard Business School Press. URL: <https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=8831>
- Koontz, H., & Weihrich, H. (2010). Essentials of management: An international perspective (8th ed.). McGraw-Hill. URL: <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=1775500>
- Moyer, R. C., McGuigan, J. R., & Rao, R. P. (2018). Contemporary financial management (14th ed.). Cengage Learning. URL: https://books.google.com/books/about/Contemporary_Financial_Management.html?id=pFQ8AwAAQBAJ#:~:text=Contemporary%20Financial%20Management-,R.,with%20the%20book%20only%20information.
- Ross, S. A., Westerfield, R. W., & Jaffe, J. (2012). Corporate finance (10th ed.). McGraw-Hill. URL: https://books.google.com/books/about/Corporate_Finance.html?id=DQU1AAAAQBAJ

STRATEGIC MANAGEMENT OF CORPORATE FINANCIAL SECURITY IN A CLIMATE OF ECONOMIC UNCERTAINTY IN THE US

Oleh Bilousov

This study is devoted to an in-depth analysis of the strategic management of corporate financial security in the context of the ongoing economic uncertainty observed in the United States. The relevance of the topic stems from the high level of economic risks arising from dynamic market changes, exchange rate fluctuations and political factors that affect corporate stability in unstable economic conditions. In this context, O. Likhota's approach is used as the theoretical and applied basis for the study, enabling the integration of financial security assessment with strategic management decision-making, which is critical for ensuring the effective functioning of enterprises. The study employs a range of methods for financial analysis, strategic planning and risk assessment, including analytical and statistical tools that provide a comprehensive picture of enterprises' financial condition. A detailed analysis has been conducted of internal and external threats that may adversely affect the financial stability of enterprises, as well as an assessment of their financial condition, which is necessary for formulating sound management decisions based on the integration of the data obtained into a strategic management system. The study confirmed the effectiveness of a comprehensive financial security management strategy, which includes assessing the financial condition of enterprises, analysing threats, and selecting preventive, corrective and adaptive strategies for responding to potential risks. Using this approach makes it possible to significantly improve an enterprise's adaptability to changing market conditions, base management decisions on reliable data, and ensure long-term financial stability. The research findings are of considerable practical significance for managers, financial analysts and business owners, as they provide the opportunity to systematically manage financial risks, integrate analytical data into the decision-making process and ensure the effective adaptation of the business to economic uncertainty, which, in turn, contributes to enhancing the competitiveness of enterprises in the market.

Keywords: strategic management, financial security, economic uncertainty, risk assessment, enterprise adaptability, USA.